

Sygn. akt VIII Ga 26/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lipca 2022 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący : sędzia Wojciech Wołoszyk

Protokolant : st. sekr. sąd. Marzena Karpińska

po rozpoznaniu w dniu 14 czerwca 2022 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

sprawy z powództwa J. G.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w C.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 28 października 2021 r. , sygn. akt VIII GC 961/21

1) oddala apelację ;

2) zasądza od powoda na rzecz pozwanego tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego kwotę 1.800 zł (tysiąc osiemset złotych) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów postępowania apelacyjnego do dnia zapłaty.

Sygn. akt VIII Ga 26/22

UZASADNIENIE

Powód J. G. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w C. kwoty 15.000,00 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 19 grudnia 2019 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm prawem przepisanych. W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie na jego rzecz od powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Rejonowy ustalił, iż w dniu 19 czerwca 2018 r. powód zakupił u pozwanego kombajn zbożowy firmy (...) model (...) wersja A o numerze fabrycznym (...) z H. 5,4 rok produkcji 2018. W związku z zawartą transakcją, pozwany wystawił powodowi fakturę VAT nr (...) na kwotę 602.700,00 złotych brutto. Wydanie przedmiotu umowy nastąpiło w dniu 22 marca 2018 r.

Powód zlecił Ośrodkowi (...) wykonanie opinii technicznej dotyczącej „ustalenia przyczyn uszkodzeń i stanu technicznego kombajnu zbożowego (...)”. Ze sporządzonej 12 maja 2019 r. opinii technicznej nr (...) wynikało, że w przedmiotowym kombajnie nie jest właściwa odległość pomiędzy rozrzutnikiem a sitem, przez co rozrzutnik nie jest w stanie odebrać i dokonać rozrzucenia przemieszczającej się masy. Pismem z dnia 24 czerwca 2019 r. powód

wezwał pozwanego do usunięcia wad w postaci uszkodzenia rozdrabniarki i rozrzutnika plew w terminie 14 dni od pod rygorem zlecenia ich usunięcia podmiotowi trzeciemu i stosownego obniżenia ceny towaru. W odpowiedzi na powyższe, pozwany odmówił uznania roszczeń powoda, wskazując, że dostarczony powodowi kombajn, jest wolny od wszelkich wad.

Powód 11 lipca 2019 r. złożył w Sądzie Rejonowym Gdańsk - Północ w Gdańsku wniosek o zavezwanie pozwanego do próby ugodowej w sprawie roszczeń z tytułu rękojmi oraz gwarancji związanych ze sprzedażą przedmiotowego kombajnu zbożowego. Powództwo w niniejszej sprawie wytoczono dniu 14 maja 2021 roku.

Postanowieniem z 13 września 2021 r. Sąd na podstawie art. 2352 § 1 pkt 2 k.p.c. pominął dowód z opinii biegłego sądowego, uznając, że przeprowadzenie przedmiotowego dowodu na okoliczności wskazane w tezach dowodowych stron, nie pozwoli ustalić okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd Rejonowy zważył, iż podstawę prawną roszczenia powoda stanowił art. 560 § 1 i 3 k.c., zgodnie z którym, jeżeli rzecz sprzedana ma wady, kupujący może od umowy odstąpić albo żądać obniżenia ceny, zaś obniżenie powinno nastąpić w takim stosunku, w jakim wartość rzeczy wolnej od wad pozostaje do jej wartości obliczonej z uwzględnieniem istniejących wad. Pozwany podniósł jednak zarzut przedawnienia, który w ocenie Sądu uznać należy za słuszny z określonymi modyfikacjami.

Z treści przepisu art. 568 § 1 zd. 1 i § 2 i 3 k.c. wynika, iż sprzedawca odpowiada z tytułu rękojmi, jeżeli wada fizyczna zostanie stwierdzona przed upływem dwóch lat. Jednocześnie kupujący może w ciągu roku od daty stwierdzenia wady złożyć oświadczenie o odstąpieniu od umowy albo obniżeniu ceny z powodu wady rzeczy sprzedanej. Przy czym, jeżeli kupujący żądał wymiany rzeczy na wolną od wad lub usunięcia wady, bieg terminu do złożenia oświadczenia o obniżeniu ceny rozpoczyna się z chwilą bezskutecznego upływu terminu do wymiany rzeczy lub usunięcia wady.

W realiach niniejszej sprawy, za chwilę stwierdzenia wady przez kupującego, należy uznać za najpóźniejszą datę wydania sporządzonej na zlecenie powoda opinii technicznej nr (...), która powinna wyjaśnić wszelkie podejrzenia powoda w zakresie istnienia wady, tj. datę 12 maja 2019 r. Wobec powyższego, należy stwierdzić, że stwierdzenie wady nastąpiło przed upływem 2 - letniego terminu wskazanego w przytoczonej regulacji ustawowej. W momencie stwierdzenia wady rozpoczął bieg roczny termin przedawnienia roszczenia, o którym mowa w art. 568 § 2 i 3 k.c. Od tego dnia zatem rozpoczął się na nowo bieg rocznego terminu do złożenia stosowanego oświadczenia.

Ze względu na charakter prawa do obniżenia ceny, które należy do praw podmiotowych kształtujących, nie podlega ono przedawnieniu, pomimo że art. 568 § 3 odsyła w zakresie terminów ich wykonania do art. 568 § 2, który ustanawia terminy przedawnienia. Przepis art. 568 § 2 k.c. powinno się jednak stosować odpowiednio, a więc w tym przypadku z modyfikacjami wynikającymi z charakteru tych uprawnień, co oznacza, że uprawnienia te wygasają, a ich bieg nie ulega przerwaniu. W omawianym stanie faktycznym uprawnienie wygasło przed jego realizacją przez powoda.

Na marginesie jedynie wskazać należy, że Sąd orzekający w niniejszej sprawie podziela nadal aktualne stanowisko zawarte w treści uzasadnienia wyroku Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 1997 r. (III CKN 29/96), że prawidłowa interpretacja treści art. 560 k.c. prowadzi do wniosku, iż żądanie obniżenia ceny dotyczy ceny ustalonej przez strony w umowie, a nie zobiektywizowanej i tym samym abstrakcyjnej, ceny rynkowej. Ustalenie jednak odpowiedniego stosunku o którym mowa w art. 560 § 3 k.p.c. dla uzyskania pełnej ekwiwalentności świadczeń stron wymaga jednak uwzględnienia różnicy między ceną rynkową rzeczy wolnej od wad i rzeczy z wadami. Dopiero proces obniżenia ceny dotyczy ceny umownej. Konkretna cena umowna może bowiem oscylować wokół przeciętnej ceny rynkowej w górę i w dół. Na ogół proces ten sprowadza się do prostego działania arytmetycznego, w którym odjemną jest wartość (cena) towaru niewadliwego (J.P. N., W sprawie uprawnień kupującego z tytułu rękojmi do żądania obniżenia ceny oraz terminu z art. 568 § 2 k.c., PS 2004, nr 1, s. 40). Tymczasem w niniejszej sprawie zastosowanie prawidłowej metody nie byłoby możliwe, z uwagi na brak danych w zakresie informacji o właściwej proporcji między ceną rynkową rzeczy wolnej od wad i rzeczy z wadami.

Sąd zważył, że w procesie cywilnym ciężar dowodu spoczywa na stronach postępowania i to one są zobowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne (art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c.). Powód, mimo ciężącego na nim w tym zakresie ciężaru dowodu, nie zaproponował Sądowi dowodów, które pozwoliłyby dokonać ewentualnego obniżenia ceny zgodnie z powołanymi regulacjami. Powód wnosił bowiem o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego na okoliczność „sprawności rozrzutnika plew, przyczyn istnienia wady i wartości samego rozrzutnika”. Przeprowadzenie zawnioskowanego przez stronę powodową dowodu z opinii biegłego, nie pozwoliłoby zatem na ustalenie różnicy między ceną rynkową rzeczy wolnej od wad i rzeczy z wadami, która posłużyłaby następnie Sądowi na obniżenie przyjętej ceny umownej. Z tych też względów, Sąd uznał przeprowadzenie tego dowodu za niemające znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, co skutkowało jego pominięciem. Również przeprowadzenie zawnioskowanego przez pozwanego dowodu z opinii biegłego, nie umożliwiłoby ustalenia wskazanej okoliczności. Pozwany wnioskował bowiem o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego „na fakt braku wad rozrzutnika plew, zamontowanego na kombajnie sprzedanym stronie powodowej przez stronę pozwaną”.

Zgodnie natomiast z obowiązującą w postępowaniu cywilnym zasadą kontradiktoryjności, Sąd nie ma obowiązku zarządzania dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też Sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzania z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 1996 r., I CKU 45/96). Brak możliwości wyliczenia prawidłowej proporcji obniżenia ceny i tak zatem nie pozwalałoby na uwzględnienie roszczenia powoda.

Mając na uwadze powyższe, w oparciu o art. 560 § 1 i 3 k.c. a contrario w związku z art. 568 k.c. Sąd powództwo oddalił.

O kosztach Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności stron za wynik procesu, a więc na podstawie art. 98 § 1, 1¹ i 3 k.p.c. Pozwanemu należy się zwrot opłaty skarbowej od pełnomocnictwa procesowego (17,00 złotych), a także zwrot kosztów zastępstwa procesowego, które wedle stawki minimalnej wynosiły 3.600 złotych (§ 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie). Od zasądzonej tytułem kosztów procesu kwoty, należne są również odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o kosztach procesu do dnia zapłaty.

Od powyższego wyroku apelację złożył pozwany zaskarżając go w całości i zarzucając : rażące naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie przepisu art. 568 § 2 i 3 kc , poprzez całkowicie błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie na gruncie przedmiotowej sprawy, polegające na przyjęciu, iż uprawnienie do żądania obniżenia ceny wygasło w przedmiotowej sprawie już przed skorzystaniem z tego uprawnienia przez powoda, tymczasem Sąd a quo całkowicie pominął okoliczności, iż powód kierował do pozwanego wezwania oraz w dniu 11.07.2019 r. złożył do właściwego Sądu wnioski o zawezwanie do próby ugodowej, w którym żądanie to zostało również zgłoszone, a zatem zachowany został termin do zgłoszenia żądania, wynikający z przepisu art. 568 § 3 kc, rażące naruszenie przepisów postępowania, a mianowicie przepisu art. 235 (2) § 1 pkt 2 kpc w zw. z art. 278 kpc , poprzez całkowicie błędne i bezzasadne pominięcie zgłoszonych przez obie strony wniosków dowodowych o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego, na skutek bezzasadnego uznania, iż wniosek dowodowy strony powodowej (oraz strony pozwanej) został niewłaściwie sformułowany, a zatem przeprowadzenie zawnioskowanego dowodu z opinii biegłego, nie pozwoliłoby na ustalenie różnicy między ceną rynkową rzeczy wolnej od wad i rzeczy z wadami, która posłużyłaby następnie Sądowi do obniżenia przyjętej ceny umownej, podczas gdy prawidłowe odczytanie wniosku dowodowego strony powodowej prowadziłyby do wniosku przeciwnego, a zatem zastosowanie nadmiernego rygoryzmu procesowego, co doprowadziło do oddalenia wniosku i w konsekwencji powództwa.

Pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez uwzględnienie powództwa, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa radcowskiego według norm przepisanych z uwzględnieniem obu instancji a także o rozpoznanie, na podstawie przepisu art. 380 kpc, postanowienia z dnia

13.09.2021 r., w którym Sąd pominął dowód z opinii biegłego, albowiem niewątpliwie postanowienie to miało wpływ na rozstrzygnięcie sprawy,

Powód wniósł o oddalenie apelacji a także o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Apelacja okazała się niezasadna.

Nie doszło do naruszenia przez sąd I instancji art. 568 § 2 i 3 Kodeksu cywilnego. Sąd odwoławczy podziela pogląd Sądu Rejonowego , iż prawo do obniżenia ceny nie podlega przedawnieniu, pomimo odesłania zawartego w art. 568 § 3 kc w zakresie terminów wykonania uprawnień do art. 568 § 2 kc. Przepis art. 568 § 2 kc powinien być stosowany odpowiednio, z uwzględnieniem modyfikacji wynikających z charakteru tych uprawnień. W związku z tym uprawnienia te po upływie terminu wygasają, a ich bieg nie ulega przerwaniu. Ustanowiony w art. 568 § 1 KC roczny termin do dochodzenia roszczeń z tytułu rękojmi za wady fizyczne ma charakter terminu prekluzyjnego, po upływie którego roszczenia te wygasają (por. w tej mierze wyrok SN z 23 października 2003 r. , V CK 343/02). Sąd Okręgowy popiera tutaj stanowisko zawarte w uzasadnieniu uchwały Sądu Najwyższego z dnia 5 lipca 2002 r., sygn. akt. III CZP 39/02 , iż dla zachowania tego terminu nie wystarczy zawiadomienie sprzedawcy o wadzie i zażądanie obniżenia ceny. Konieczne jest wystąpienie przez kupującego w tym terminie ze stosownym powództwem do sądu , co w niniejszej sprawie nie nastąpiło.

Odnosnie podnoszonej w apelacji kwestii zawezwania do próby ugodowej , należy podzielić pogląd zawarty w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 16 września 1993 r., sygn. akt. III CZP 125/93, iż ograniczenie możliwości stosowania do upływu terminów zawitych terminów o przedawnieniu roszczeń sprawia, że może ono mieć miejsce tylko wyjątkowo, tj. wtedy, gdy przemawiają za tym szczególne okoliczności konkretnej sprawy. Przyjęcie bowiem odmiennej koncepcji prowadziłoby - zdaniem Sądu Najwyższego - do wypaczenia intencji ustawodawcy, który obok terminów przedawnienia roszczeń utrzymał terminy prekluzyjne. Tak więc zawezwanie do próby ugodowej nie przerwało biegu terminu prekluzyjnego.

Niezależnie od kwestii dotyczących prawa materialnego , sąd pierwszej instancji zasadnie pominął na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 kpc wniosek dowodowy powoda dotyczący opinii biegłego , gdyż przeprowadzenie dowodu zgodnie z tezą wskazaną przez powoda , nie pozwoliłoby na ustalenie różnicy między ceną rynkową rzeczy wolnej od wad i rzeczy z wadami. Powód wnosił bowiem o ustalenie wartości samego rozrzutnika a tylko ustalenie różnicy wartości pomiędzy ceną rynkową rzeczy niewadliwej i rzeczy z wadami mogło być podstawą do wydania orzeczenia zgodnie z żądaniem powoda. Już zatem na tej podstawie powództwo podlegało oddaleniu , gdyż powód nie udowodnił tej okoliczności , mającej zasadnicze znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy.

W związku z powyższym apelację oddalono na podstawie art. 385 kpc , o kosztach orzekając zgodnie z art. 98 kpc.